

ELS RAIGS Y

Sr. D. Hermenegil Goula

*Es clá que aquesta obreta li tinch de
dedicar.*

Aquí la té.

L^x AUTOR.

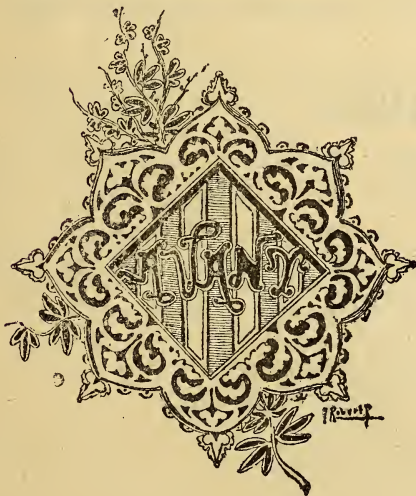
ELS RAIGS Y

IDILI FI DE SIGLE EN UN ACTE,

ORIGINAL DE

ALBERT LLANAS

Estrenat en lo **Teatro Romea** de Barcelona
(ab molt bon éxit, degut principalment al seu magistral desempenyo)
en la nit del 27 de Novembre 1899.

BARCELONA

Biblioteca de «Lo Teatro Regional»

Ronda Sant Pere, 19 y 21, 1.º, 1.ª

Mars de 1900

L' acció en Vich, á casa del senyó Lluiciá, que viu de lo que li dona lo seu empleo á la Casa de la Vila y de lo que especula en la cría de canaris y sobre tot en la dels canaris-cadarneras, que es la especialitat de la casa.

Decoració

L' escena representa un salonet de pas, d' una casa de menestrals, més aviat pobres que rics. Los mobles mica més, mica menos. Dos balancíns en primer terme. Un mirall de *cuerpo entero* en qualsevol banda.

Personatjes

ENRIQUETA..	23 anys.	. . . . .	Delhom.
MAGDALENA.	50 »	(criada de Lluiciá)..	Morera.
EDUART. . . .	30 »	. . . . .	Goula
LLUCIÁ.	55 »	(oncle d' Enriqueta).	Virgili.
UN MOSSO,	que no parla.	. . . . .	N. N.

En 1899

NOTA.—(Es propietat del autor.—Sense 'l seu permís no 's pot reimprimir ni representar.)

ACTE ÚNICH

ESCENA PRIMERA

ENRIQUETA, MAGDALENA y el MOSSO.

(Entran pe 'l foro, Enriqueta portant un saquet de ma, Magdalena una maleta, y el Mosso un bagul-mundo.)

MAG. *(Al Mosso.)* ¡Vingui, vingui ab mí, si es servit! *(Surten Magdalena y el mosso per la dreta.)*

ENR. *(Deixantse aná en un dels balancíns:)* ¡Ay, gracias á Deu! *(Entran per la dreta Magdalena y el Mosso, que han deixat l' equipatge. Enriqueta indica á Magdalena que se li acosti y del porta-monedas li dona tres pessetas porque las entregui al Mosso. Aquest després de mirárselas bé, molt content se treu la gorra, fa una cortesia y sur pe 'l foro acompanyat de Magdalena.)* ¡Gracias á Deu que he perdut de vista á n' aquell fantasma!

MAG. *(Entrant pe 'l foro:)* ¡Ay el bon Jesús! ¡Cregui senyoreta que si no es per la veu, no la hauria coneguda! ¡Verge Santa y com s' ha engreixat! ¡Y fins la trobo més guapetona!

ENR. *(Somriert:)* ¡No ho cregui Magdalena, no ho cregui!

MAG. *(Enfadantshi:)* Si senyora si, que jo no en dich may de mentidas, qu' es pecat porque

- Nostre Senyó no ho vol qu' en diguém. (*Senyantse esgarrifada:*) ¡Jesús, María y Joseph!
- ENR. Calli, calli qu' are 'm recordo de que quan jo vaig vení are fa un any, havia passat molts disgustos, y havia perdut molts nits vetllant al pobre del meu marit, que Deu l' hagi perdonat.
- MAG. (*Cremantshi:*) ¡Y es clá que l' haurá perdonat Nostre Senyó, si era tan bon cristiá com deyan! (*Pausa.*) Ay senyó, sembla qu' era ahí, ¿y diu que ja fa un any que Nostre Senyó se l' en va endú?
- ENR. Un any y tres días. Miri, el dijous li varem fer lo aniversari á Santa Clara. (*Pausa.*) ¿Coneix si pot tardé gayre l' oncle Lluiciá?
- MAG. No, senyora no, perque com que avuy li han de néixer quatre canaris-caderneras, está tan impacient, que encara que á la Casa de la Vila tenen tanta feyna ab aixó de las quintas, ja ha vingut dugas vegadas aquet dematí y m' ha dit que tornaría antes de diná.
- ENR. ¿Encara hi té tanta afició als ditxosos canaris?
- MAG. ¡Jo crech que cada día n' hi té més! L' any passat, que de resultas de la tronada, se li varen esgarrá un grapat de crías, que de que no 's mort.
- ENR. Ja ho he sentit á dir que hi ha gent que posan més carinyo á las bestias que á las personas, pero l' oncle Lluiciá no n' es pas de aquestos.
- MAG. Si no n' es, no s' en falta gayre.
- ENR. ¿Cóm está el meu quarto Magdalena?
- MAG. Justament avuy som fet dissapte: tot está ben net y ben espulsat; fins trovará aygua en el renta-mans y el jerro plé fins á dalt de tot.
- ENR. ¡Gracias Magdalena! ¡Gracias!
- MAG. No m' ha de doná gracias de res, senyoreta: ja sab que estich á la seva disposició en tot y pera tot.

- ENR. (*Trayent dós duros del seu porta-monedas:*)
¡Tingui! Aquí li dono un parell de duros;
compri unas costelletes, que aquí son molt
més gustosas que á Barcelona.
- MAG. ¿Las vol á la graella, per supuesto?
- ENR. Sí, sí, á la graella, ab patatetas.
- MAG. ¿Vol que després compri uns quants pans
de pessich de can Catalá y després un for-
matjet, d'aquells que á vosté li agrandan
tant?
- ENR. ¡Sí, sí! Compri tot lo qu' ha dit; y els di-
nés que sobrin, no els llensi.
- MAG. (*Esgarrifada:*) ¡Ay, Deu nos enguart!
- ENR. Tot lo que li sobri, ja so pot quedar.
- MAG. (*Molt contenta:*) ¡Tantas de gracias, senyo-
reta!
- ENR. Ara jo m' en vaig á treurem la pols y á
mudarme de cap á peus.
- MAG. ¿Si vol que jo l' ajudi?
- ENR. No, no, més estimo que vagi á buscar lo
que li he dit, y que adelanti el diná tan
com pugui, que tinch molta debilitat.
- MAG. ¡Molt be diu senyoreta! (*Surt Enriqueta per
la porta de la dreta.*)

ESCENA II

MAGDALENA y tot seguit EDUART.

- MAG. (*Mirantse els dos duros.*) ¡Vaja que n' es
molt de generosa la senyoreta! (*Rumiant:*)
¡Veyam quant m' hi quedarà d'aquets dos
duros! De pans de pessich en compraré
quatre, que 'm costarán á vint céntims cada
un. ¡Diguém una pesseta, menos vint cen-
tims! Una tersa y mitja de costellas, diguém
sis rals; y una pesseta del formatje, di-
guém... tres pessetas y mitja... menos vint
céntims. (*Trucan en la porta del pis.*) ¿Qui
deu ser, que truca tan fort? (*Surt pe 'l foro
y torna á entrar tot seguit ab Eduart, que va*

destrás d' ella y ab picardía va avansant contra la volunt de Magdalena.)

EDU. ¿Qué com me dich jo?

MAG. (*Formalisantse:*) ¿Si senyó sí, com se diu?

EDU. ¡Eduart Torres y Castells!

MAG. ¿Pero pera qui demana vosté?

EDU. ¿Qué no li he dit? ¡Per la senyoreta, demano!

MAG. ¿Pero que la coneix vosté?

EDU. ¡Y tal si la conech! ¿Vol que li fassi el retrato? Es una senyoreta que té cara de Mare de Deu; unas manetas que casi no 's veuhen, y un peuhet que cap senyora de la Xina el té més petit. (*Ab molt aplom:*) ¿Qué si la conech? Figuris que desde Barcelona hem vingut en el mateix tren, en el mateix cotxe y fins en el mateix departament. (*Molt decidit s' asseu en un dels balancíns.*) ¡Veul! Jo anava assentat aquí, y ella al devant meu. ¡Ab aixó figuris si la conech!

MAG. ¿De Barcelona la coneix?

EDU. ¡Si senyora si, á Barcelona l' he coneguda! ¡Si jo hi visch á Barcelona! ¡en el mitj de Barcelona nada menos! ¡al plá de la Boquería! nascut á Barcelona, bateijat á Barcelona, empadronat á Barcelona y á Barcelona se m' han mort el pare y la mare y un oncle que va fer la fortuna á América y m' ho va deixá tot perque m' estimava molt y á la seva dona no la podía veurer ni en pintura. Y tenia rahó el meu oncle, que Deu l' hagi perdonat. ¿Qué no hi ha estat may vosté á Barcelona? ¡No hi ha res com Barcelona!

MAG. (*Mareijada:*) ¿Pero qué vol vosté?

EDU. ¡Veure á la senyoreta, ja li he dit!

MAG. ¿Pero, qué ja ho sab ella que vosté l' ha de vení á veurer?

EDU. Potsé no que no ho sab, pero ja s' ho deu figurá.

MAG. Ja veurá, ella ara com ara s' está vestint.

EDU. Ja li pot dir que per mi no fassi cumpliments, que no en soch home de cumpliments. (*Treyentse un duro de la butxaca de*

la ermilla:) ¿Qué 'm vol fer el favor de dir-me si aquet duro es bo ó no es bo?

MAG. (*Després de mirársel:*) ¡Y es clá qu' es bo!

EDU. ¡Ja ho deya qu' era bo! Pues miri, si es bo, ja se 'l pot guardar.

MAG. Pero ¿qué 'n tinch de fe jo?

EDU. Miri fassin el que vullga, fassin pessetas, compris un mocado, fíquil á la guardiola.

MAG. ¡No en tinch jo de guardiola!

EDU. Pues miri, comprisen una ¡aquí té una peseta.

MAG. Pero ¿qué ha de fer una servidora?

EDU. Ara com ara passar recado, després segóns com vagin las cosas, ja li aniré dihent lo qu' ha de fer y li aniré donant més duros, que á mi no 'm vé d' aquí.

MAG. ¡Son molt aixerits á Barcelona!

EDU. ¡Ca! no ho cregui. Aquí si qu' ho son, que fan unas llangonissas que 's menjan sense gana, y uns pans de pessich que 's fonan á la boca, y crían uns canaris que no callan may. ¿Es á dir que ara com ara ella s' está vestint?

MAG. Si senyó; rentant; espolsant y vestint.

EDU. ¡Aixís si que n' hi ha per estona! Pues miri, mentras ella se renta, se espolsa y se vesteix, m' aniré á rentá, á espolsarme y á vestirte jo. ¡Antes de un quart soch aquí!

MAG. ¿Que li tinch de dir á la senyoreta?

EDU. ¡Res absolutament! Com que tinch ganas de sorpéndrela... ¿no sé si m' compren? ¿sab?... perque... ab la sorpresa l' alegría sempre es més grosa. Escolti: ¿ahont l' ha posat aquell duro?

MAG. ¡Lo tinch aquí á la butxaca!

EDU. ¡Ay pobret! ¿Es á dir qu' está tot sol? ¡Tingui! ¡Tingui! ¡Fiquishi aquest altre á la butxaca, perque li fassi companyía, ¡que no s' anyori pobret!

MAG. ¡Molt be diu!

EDU. ¡Estigui boneta!

MAG. ¡Estigui bonet! (*Surt pe 'l foro Eduardo.*)

ESCENA III

MAGDALENA, sola.

MAG. Ja ho crech que 'n es de aixerit. Ab cosa de no res m' ha donat onze pessetas. ¡No n' havia vist may cap de senyó tan aixerit! ¡Once pessetas! Y m' ha dit qu' encara m' en donaria més de duros. Al menos, al menos deu ser marqués; pero marqués dels de Barcelona, que jo una vegada vaig dur fins á l' Estació una maleta que pesava més que un burro mort, que era de un marqués de pera aquí á la vora, y no més me va donar deu céntims y encara d' aquells tan rovellats, que ningú me 'ls va voler y en vaig haver de fer caritat. (*Pausa.*) Onze pessetas del senyó marqués, y casi be set pessetas que m' hi quedarán de las deu pessetas que me ha donat la senyoreta... ¡once y set fan divuit! (*Ab tristor:*) No m' hi quedarán pas set pessetas comprant tot lo qu' hem dit. (*Després de rumiar:*) ¡Calla, calla! ¡ja puch fer una cosa! De costelletes ab una tersa n' hi haurá ben be prou; ¡no ho es pas de ganuda la senyoreta! de pans de pessich no més en portaré tres, y el formatje lo compraré d' aquells tan petits, qu' encara son més bufonets. (*Molt contenta:*) ¡Aixís entre tot m' hi quedarán divuit pessetas y pico! ¡Jo si que puch ben dir qu' he tret la rifa sense assentarmi! (*Tot anantsen cap al foro:*) ¡Una tersa de costelletes! ¡tres pans de pessich! ¡y un formatjet d' aquells tan monos! (*Surt pe 'l foro.*)

ESCENA IV

ENRIQUETA, sola.

ENR. (*Entra per la porta de la dreta, pero ab un altre vestit.*) Desde que no veig á n' aquell

home, hasta m' sembla que 'm trobo milló. Vaya un company de viatge m' ha tocat. No n' havia vist may cap d' home tan atrevit. Y cuydado qu' avuy en día els homes d' atrevits en son molt; pero la culpa no es pas d' ells, sino de las donas, que no els savém tenir á ratlla. (*Pausa.*) ¡No sembla sino que ab las pobres viudas tothom hi tinga dret! (*Pausa.*) Encara que la veritat siga dita: A mi me tiravan molts més piropos quan era soltera, y sobre tot els sis mesos que vaig esser casada. Jo conto qu' es el ditxós vel el que té la culpa de que desde que soch viuda no m' en tirin tants de piropos. ¡Jo ja ho veig! ab el vel els ulls no brillan tant. Y tothom ho diu que lo que jo tinch més bonich son els ulls. ¡Tothom ho diu! (*Acostantse al mirall:*) ¡De brillar si que brillan!

ESCENA V

ENRIQUETA y LLUCIÁ

- LLU. (*Entra pe 'l foro, molt sorprés.*) ¡Ay alabat siga Deu! ¡Es á dir que ja has arribat!
- ENR. ¿Qué no ha rebut el meu telegrama?
- LLU. No en som rebut cap de parte. Y aixó que cada vegada que m' en portan, els dono deu céntims. ¡Deu céntims cada vegada! ¡L' any passat potsé en vaig rebre mitja dotzena!
- ENR. Pues jo li vaig enviá ahí vespre á dos quarts de nou.
- LLU. ¿Potsé el fil ferro estava embossat? (*Pausa.*) Y bé ¿qué en dihuen á Barcelona del meu canari?
- ENR. ¿Qué no va rebre la meva carta?
- LLU. Tampoch en som rebut cap de carta teva. Potsé en comptes d' enviarla aquí á Vich la varen enviar á Vichy, que ja ha sucsehit altrás vegadas. ¿Y qué deyas á la carta?
- ENR. Que l' endemá mateix de haber rebut el canari, m' el varen robar de la galería.

- LLU. (*Exaltat y cridant tant com pugui:*) ¡Pillos! ¡lladres! ¡fascinerosos! ¡estratolaris! ¡pocas vergonyas! ¡Es clá: com que á Barcelona hi ha tanta gent sense religió! ¿Y tú que vas fer quan té vas adonar del robo?
- ENR. ¿Qué volía que fés?
- LLU. ¡Enviarlo á presidi per tota la vida!
- ENR. ¿Pero á n' aquí?
- LLU. (*Molt cremat:*) ¡Fos qui fos!
- ENR. ¡Pero qu' es estrany que vosté no rebés la meva carta!
- LEU. No ho es gens d' estrany, filla meva. Aixó de rebre las cartas aquí á España, es com posar á la rifa, que n' hi ha que trehuen y n' hi ha que no trehuen may. ¡Y jo á la cuenta hi soch molt desgraciat! (*Després de rumiá:*) Ja veurás, no t' espantis per aixó del canari. Precisament avuy m' han de náixer quatre canaris-cadarneras, y si sur algun mascle será pera tú y pera ningú més. (*Pausa.*) Ja baixo desseguida, que 'm vaig á veurer si han comensat á náixer pobres bestias. (*Surt pe 'l foro.*)

ESCENA VI

ENRIQUETA, sola.

- ENR. L' oncle Lluiciá si que no passa pena ni gloria. Que si els seus canaris cantan, que si mudan, que si crían, que si son mascles, que si son famelles. (*Molt contenta:*) Ara si que ja puch dir que 'l meu company de viatge m' ha perdut la pista. Desde que no veig á n' aquell homenot, me trobo molt millor. Si fins sembla que m' hagi tret unas botinas estretas, que en comptes de durlas als peus, las portés al cap. (*Més contenta:*) Si fins es qüestió de portá un ciri á la Mare de Deu de Puiglagulla si me fa la gracia de que jo no torni á veurer may més á n' aquell home. (*Molt decidida:*) ¡Ja está dit! A la Mare de Deu li portaré un ciri tan llarch

com aquell home. Y que ab la mida no m' hi equivocaré ni d' un través de dit, perque el tinch clavat aquí. (*Senyalant el mitj del front.*)

ESCENA VII

ENRIQUETA y EDUART.

(*Apareix pe 'l foro Eduart, precedit de Magdalena que l' introduheix; li indica que Enriqueta es allí, se mira molt contenta un altre duro que Eduart li acava de donar, y sur pe 'l foro; Eduart ha de dur, per lo menos la pessa de cos diferent de la que ha dut en l' escena II.*)

EDU. (*Desde l' últim terme y apart:*) ¡Ay gracias á Deu! ¡El cor ja m' ho deya que la tornaria á trovar! (*Adelantantse fins á trovar á Enriqueta:*) ¡Als peus de vosté, senyoreta!

ENR. ¡Reyna Santíssima!

EDU. ¡Aquí 'm té á las sevas ordres! Vegi en que li puch ser útil y mani y disposi com si jo fos criat de vosté: com si fos esclau negre; d' aquells tan negres, tan negres com els que ensenyavan á Barcelona á la Ronda de l' Universitat y que cada día batejavan criaturas.

ENR. (*Ab gran desdeny:*) ¡Mil gracias! ¡mil gracias!

EDU. ¡Per aixó si que no hi passo!

ENR. (*Ab gran extranyesa:*) ¿Qué diu que?

EDU. (*Molt decidit:*) Que no ho vuy de cap de las maneras que vosté 'm dongui las gracias á mí. Si qu' estariam ben frescos. Aixó si que fora el mundo al revés. (*Entussiasmantshi:*) Soch jo el que li ha de donar gracias de que vosté 'm permeti estar al seu devant, contemplantla, mirantla, admirantla.

ENR. (*Cada cop més disgustada.*) ¿Pero vosté que 's proposa?

EDU. ¿Qué se jo senyoreta? ¿Qué no veu que jo

estich boig per vosté y que 'ls boigos no ho saven pas lo que 's proposan.

ENR. ¡Miri, si es boig fassis doná una mirada!

EDU. ¿Una mirada? Si d' aixó 's tracta precisament. Una mirada de vosté m' ho curaría tot. Fora' lo mateix que posar oli en un llum.

ENR. (*Ab imperi:*) ¡Lo qu' ha de fer es deixarme está en pau, que jo ab vosté no hi tinch res que veurer!

EDU. (*Ab gran frescura:*) Ara com ara no senyora; té rahó vosté, no hi té res que veurer: pero ab temps y palla se maduran las nespas per verdas que siguin; y nadie puede decir de esta agua no beberé. (*Pausa.*) ¿Qué no veu que jo no tinch l' honor de que vosté 'm coneixi?

ENR. (*Ab gran serietat:*) ¡Ni vosté tampoch 'm coneix á mi!

EDU. ¿Qué no la coneix?

ENR. (*Ab gran extranyesa:*) ¿Pero de qué? ¿D' ahont?

EDU. Conéixela, conéixela de resultas d' haverla tractat, no senyora, no la coneix; no la coneix sino desde las set d' aquet dematí, es á dir desde las sis y mitja. (*Pausa curta.*) Vosté veig que fa com jo, que per poder trová bon puesto, arriba á l' Estació mitja hora antes. (*Altra pausa curta.*) Jo, sempre que viatjo soch el primer d' arribarhi á la Estació. ¿May diría per qué?

ENR. (*Amohinada:*) ¿Qué sé jo?

EDU. Soch el primé, per poderme ríurer de l' últim: d' aquell senyó que sempre arriba en el moment precis d' arrencá el tren, treyent la llengua y vermell com un tomatech madú, y que fins per aná al Clot s' en ha d' endú maleta, sach de ma, farsell, capsas de cartó y bastó y parayguas.

ENR. (*Més emohinada:*) ¿Pero á mi qué m' explica? ¿Qué en tinch de fer jo d' aquet senyó ni de vosté?

EDU. Si senyora, m' en he anat de la qüestió, pero per aixó no s' espanti, que ja hi tor.

naré. (*Formalisantse:*) ¡Jo li he dit que á vosté la coneixía! Vosté m' ha preguntat que de qué y d' ahont la conech. ¿No es aixó?

ENR. (*Apart:*) ¡Quin home més pesat! ¡Reyna Santíssima!

EDU. (*Imperterrit:*) Conéixela, no senyora, pero si no la conech l' endevino gracias a n' aquell fluído misterios que 'm podríam dir *rayos Y*, que encara tenen més forsa que els *rayos equis*, que pobrets no més arriban á penetrá la materia, y de aquí no passen. ¡La materia! (*Ab énfasis:*) Aquestas corrents misteriosas que li deya, s' en van en tren directe cap al esperit; no hi fan estació á la materia: no s' hi aturan; ¡la desprecian!

ENR. (*Molt amohincada:*) ¡Miri que m' arribará á mareijá!

EDU. (*Molt decidit:*) ¡No tingui cap por! no veu que gracias al raitgs *Y*, ara ja la conech; ja sé la forsa de la seva intel·ligencia; sé fins ahont arriba vosté; no me extralimitaré ni poch ni molt; ¡no passi cap cuydado! (*També ab énfasis:*) Si, senyora si, la ciencia avuy en día camina molt, ¡molt! sino que de vegadas va endevant y de vegadas va enredera. Aquí té á tots aquestos genis sense entranyas, que passen la vida inventant máquinas y més máquinas per matar al próxim al engrós per mar y per terra, que no 'm deixarán mentí.

ENR. (*Cada vegada més amohinada:*) Pero ¿á qué vé tot aixó?

EDU. ¡No s' espanti, qu' aviat arribarém á puesto! ¿Ahont eram? ¡Ah! parlavam de la ciencia, que tot ho vol savé y tot just passa las bessarolas. ¿Com l' explican aquets sabis l' existencia d' aquestas corrents magnéticas, unas vegadas celestials y altres vegadas disparadas per en Pere Botero, que empenyan els homes cap á las donas y viceversa?

ENR. (*Indignada:*) ¿Pero qué s' ha figurat vosté?

EDU. ¡Vosté no 'm pot negá el dret á la defensa!

(*Molt decidit:*) Jo m' he enamorat de vosté

pero por causas independientes de mi voluntad. Com que aqueixas corrents que ara 'm fan ballá, com si jo fos un tap de suro, jo no las veig ni las toco, no las puch desviá, ni tan siquiera enfrená. ¿Qué 's pensa, per ventura que l' éter atmosféric es com l' aygua, que l' home en fa lo que vol: la fica á las canyerías, se l' emporta cap á casa y quan ja s' en ha servit, á puntadas de peu l' envía á las clavagueras? (*Ab ridicula solemnitat:*) ¡L' éter atmosféric no ho es pas un líquit! es un *fluido impalpable é invisible*, que no 'l veyém ni 'l toquém! (*Ab convenciment:*) ¿Y com vol que m' hi baralli jo ab un enemich que no 's veu ni 's toca?

ENR. (*Molt cremada:*) Pero ¿qué li he fet jo?

EDU. ¡Acabo desseguida! ¿Quina culpa hi tinch jo de lo que passa? Si la ciencia s' espliqués el *com* y el *que* d' aqueixas corrents que m' empenyan cap á vosté, jo ara tindria medis pera poder sortí del torrent misteriós, y la podria deixá está en pau y tranquilitat; pero creguí que no puch, ¡no puch de cap de las maneras! La culpa es de la ciencia, de aqueixa ciencia que ni siquiera 's pot explicá las cosas més senzillas, ni tan sols lo dels badalls y lo dels esternuts. ¿Els badalls be s' encomanan?

ENR. (*Demostrant malestar:*) ¡Deu meu! ¡Deu meu!

EDU. ¡Fasim el favor! ¡contestim aquesta pregunta! ¿Els badalls s' encomanan ó no s' encomanan?

ENR. ¿Pero qué en tinch de fer jo de que s' encomanin ó no s' encomanin?

EDU. ¡Dispensi senyoreta, que no es aquesta la pregunta! ¿Me vol fé el favor de dirme per quina rahó quan fem? (*Badallant:*) ¡Aaaah!

ENR. (*També badallant y senyantse la boca:*) ¡Aaaah!

EDU. (*Victoriós:*) ¡Veu si s' encomanan! ¿Y com es que no s' encomanan els estornuts? Y aixó que per badallar no hem de fer més que obrí lo boca y per estornudar hem de

aclucá els ulls, arrugar tot el nas, y abaixar el cap com si saludessim á n' algún personatge. (*Aclucant els ulls, arrugant el nas y fent una gran cortesia.*) ¡Atchém! (*Molt satisfet.*) ¡Veü com ara vosté no ha estornudat!

ENR. ¡Encara 'm farà riurer!

EDU. ¡Potsé si que la fará riurer, pero no la fará estornudá! ¡Esperis, esperis! Quan badallém, las ondas sonoras casi bé no 's mouhen, y quan estornudém totas van en renou, y á pesar de tot lo qu' he dit, els badalls s' encomanan y els estornuts no s' encomanan. (*Pausa.*) ¿Com s' explica aquet fenómeno? Jo ja estich cansat de preguntarho á tots els sabís qu' he trovat anant pe 'l món, aquí á Espanya y á fora d' Espanya. ¿M' ha contestat vosté? ¡Pues ells tampoch! (*Pausa.*) Y lo qu' ara m' está passant ab vosté, tampoch hi ha cap llibre qu' ho espliqui. (*Ab molt despreci.*) ¿Com se compren que aquet demati, quan el despertador á las cinch en punt m' ha trencat lo son, que fins m' ha donat un susto, en lo que menos jo pensava es en que vosté fos al mon, y ara com ara en el món no hi veig sino á vosté? ¡Y vegi si n' hi ha de donas en el món! ¡Pues de totas las altras á mí tant se m' endona! (*Pausa*) Lo qu' ara m' está passant ab vosté, no m' havia sucsehit may ab cap més dona, ni ab la primera que vaig tení, que Deu l' hagi perdonada; y que de guapa potsé n' era tant com vosté, pero no tenía aquets ulls que té vosté, que fan cáurer de espatllas, pero era una mica més bona mossa; ¡cosa de un través de dit!

ENR. (*Tan cremada com pugui.*) ¡Pero si de tot lo que m' explica, á mí tant se m' endona! ¡Vosté m' es completament indiferent!

EDU. ¡Ara com ara, si senyora! ¡Vegi si m' en era d' indiferent vosté ahí en aquestas horas! ¿Com ho sab vosté que no s' enamoraré de mí? Potsé quan menos s' ho pensí, farán de

las sevas aquellas corrents misteriosas, y vosté tot d' un plegat comensará ¡ay que tinch!, ¡ay que tinch! y sentirá per mí un enamorament com el que ara sento jo per vosté. Créguim senyoreta, créguim á mí, el cor me diu que vosté y jo serém molt felissos.

ENR. (*Tan cremada com pugui:*) ¡Sab que aixó ja no 's pot aguantá!

EDU. ¡Qué 's pensa que no ho sé coneixe que fins li soch un si es no es antipátich? (*Pausa curta.*) Ab la meva primera dona que 's deya Rosita 'm va passá dos quartos del mateix. Aquella si que no 'm podia veurer ni en pintura: parlarli de mi era com si li parlessin del dimoni; fins se li erissavan els cabells, qu' eran rossos com un fil d' or y casi li arribavan á terra. Jo, nada, dale que dale, no la deixaba á sol ni á sombra, que fins va está malalta y tot, de cuyas resultas ¡fins el seu metje 'm va vení á trova perque jo no la perseguís més! (*Cremantshi:*) Com vosté pot suposar, li vaig tirá encara aixó de la ciencia ¡y m' el vaig treurer del devant á caixas destempladas! (*Victoriós:*) A copia de constancia vaig arrencá el sí á la meva Rosita, y varem ser tan felissos, tan felissos, que jo sempre he estat ab el fi y efecte que de tanta felicitat se 'm va morí al cap de tres mesos de casats. (*Pausa molt curta.*) ¡Y créguim, lo mateix li passaria á vosté!

ENR. (*Enriolantshi una mica:*) ¡Vaya un porvenir!

EDU. No vuy dir precisament que vosté també se 'm morís al cap de tres mesos; ¡no senyora, no! Com que ara ja hi tinch molt més práctica... (*Molt decidit:*) ¿Qué 'm contesta? ¿qué si ó qué no?

ENR. ¡Que no, que no y que no!

EDU. ¡Vosté vagi dient que no! jo cumpliré el meu destíno. ¿Que no veu que la meva conciencia 'm diu que jo la tinch de fer felis? ¿Qué no veu que si la deixés está, jo no tindria may més ni una hora de repós? Miri

que jo 'm coneix molt; comensaria per perdre la gana, á la nit no podria pas aclucar els ulls m' aniria tornant croch, m' aniria aflaquent, aflaquent, y bonanit y bonhora: la neurastenia se m' emportaria cap al Cementiri nou á la flor de la juventut.

ENR. (*Desesperada:*) ¿Pero vosté, qué vol?

EDU. (*Molt satisfet:*) ¡Veu aixó ja son figas d' un altre pané! Jo lo que vuy, es á dir lo que jo li demano, es que vosté 'm parli ab franquesa, que no m' amagui res, que quan aquellas corrents misteriosas, que li deya, arrivin y puesto, quan vosté s' enamori de mi...

ENR. (*Ab dignitat:*) ¿Pero vosté, per qui m' ha pres?

EDU. ¡No vuy pas que se 'm declari, que be prou que 's veu que vosté es una senyora com cal! ¡per aixó m' en he enamorat! Jo lo que li demano, es que quan arribi l' hora suprema, l' hora de la meva felicitat, vosté per puntillo, no fassi de tripas *corazón*. ¡Vosté potsé no ho sab que 'ls sufriments morals encara produheixen més víctimas que la febre amarilla y la varola negre y la peste bubónica y 'ls mals aliments.

ENR. (*Ab gran ira:*) ¡Reyna Santíssima!

EDU. ¡Sobre tot no se m' enfadi! Vosté segueixi el seu camí: ¡no en fassi de més ni de menos! Si 's vol quedá aquí á Vich: ¡quedissi! ¡jo viuré á can Pere Metus! ¿Qué vol aná á Sant Juliá, que crech que es molt alegre? ¡aném á Sant Juliá! Si li agrada més Sant Hilari, aném á Sant Hilari, que á can Martín serveixen molt bé y hi ha molt senyorió. A mi no 'm ve d' aquí, perque precisament totas las cubas que tenia, ja me las vaig véndrer antes de la guerra.

ENR. ¡Sab qu' es molt impertinent!

EDU. ¡No senyora, no ho soch gens de impertinent! Potsé antes de un quart li sabrá grau d' haverme dit impertinent. ¡Jo li diré lo que soch! Jo soch un home que sent la bellesa, que no pot viurer sense la bellesa que

sense la bellesa 's moriria. Jo necessito la bellesa com el pa que menjo; com els aucells necessitan l' espay, els peixos l' aygua y els tocinos la falta de netedad. ¿Y quina es la manifestació més espléndida y més exhuberant de la bellesa? ¡Vegi si n' ha fet Nostre Senyó de cosas bonicas! ¡Pues de tot lo que ha fet no hi ha res com las donas! Y pobre del mon sino haguessin sigut vostés. D' aixó que en dihém progrés ni menos s' en parlaria, perque ni menos s' hauria des-couvert y utilisat el vapor, que ha sigut el caball de batalla del progrés. ¿Per qué 's pensa que Roberto Fulton va inventá el primer barco de vapor? ¡Per podé aná més sovint y més depresa á veurer á la seva enamorada! L' iluminació primer ab el gas y després ab l' electricitat ¿sab perque las varen inventá? Perque en els passeigs, en els salons y en els teatros las donas puguessin lluhí molt més la seva hermosura. Si per desgracia se morissin totas las donas que hi ha en el món, totas las flors que hi ha, també 's moririan. ¿Y sab de que 's moririan? se moririan de tristesa, y perque ja no tindrían res que fer. Com que las flors no més hi son que per perfumá á las donas y per adornarlas. Si las donas desaparexessin, també desaparexeria la lluna. perque la lluna l' ha posada Nostre Senyó per fer claró als enamorats; y sense enamorats ¿ves quin pito hi tocaria la lluna. ¿Fora donas, fora lluna! (*Enriqueta escolta á Eduart ab la boca oberta.*) ¿Sembla que li agrada tot aixó que dich de las donas?

ENR.

(*Ruborisada:*) Es que...

EDU.

¡No veu pue vosté ho es de dona!

ENR.

¿Sab per qué me l' escoltava? ¡Perque jo aquestas cosas no las havia sentit may!

EDU.

(*Tan content com pugui:*) ¿Es á dir que m' escoltava? ¿Sab que vol dir aixó? Que aquelles corrents misteriosas, que no més anavan, ara ja van y venen. ¡De vosté cap á mi y de mi cap á vosté. (*Entussiasmat:*) Ara que

ja tenim el fluido misteriós á punt de solfa, ja veurá com ab dos minuts estarém llestos. (*Se treu el mocador de la butxaca, ab molta solemnitat l' estén á terra y s' agenolla.*) Jo l' adoro, y fins la venero y tot, y estich disposat á comprométrem devant d' un capellá y devant del jutje y de qui sigui á estimarla, adorarla y venerarla tota la vida per anys que visqui.

ESCENA VIII

Els mateixos y LLUCIÁ.

- LLU. (*Entrant pe 'l foro:*) ¿Qu' es aixó? ¿Qu' esteu tent la comedia?
- ENR. (*Molt resolta:*) ¡El meu marit!
- EDU. ¡Molt senyor meu! ¿Es á dir que vosté es el marit de la senyora? (*Després de mirarlo y tornar-lo á mirá:*) ¡M' al-legro de conéixel.
- ENR. (*A Lluciá ab tó suplicatiu:*) ¡Enfádisi vosté! Díguili quatre frescas!
- LLU. (*Amohinat:*) ¿Qué qué?
- EDU. Comprench que no li produheixi cap sorpresa el trovarme en aquesta posició. ¡Tenint una senyora tan remaca, ja hi deu está fet vosté!
- ENR. (*A Lluciá:*) ¡Cuyti, per amor de Deu! ¿Qué no veu que 'm fa fer un paper ridícul?
- LLU. ¿Per que 'm clavi un mal tanto?
- EDU. ¡Si m' ha de dir alguna cosa, no fassi cap compliment!
- ENR. (*A Lluciá:*) ¿Pero com quedo jo?
- LLU. ¡No sé que dirti filla meva; no 'm puch entreteni jo, que estant per tocá las dotze, y á un quart de una acostuma á vení el senyor Alcalde, y pobre de mi que no 'm trovés en el meu puesto. ¡Adios, adios y arreglat com puguis! (*Surt Lluciá pe 'l foro.*)

ESCENA IX

EDUART y ENRIQUETA.

- EDU. (*Aixecantse:*) ¿Y aixó es el seu marit? ¿Ab aixó 's va casá vosté? ¡Ay Deu l' hagi per-

donada! ¡Si aixó no ho es pas un home!
 ¡Aixó es un carnestoltas; ¡Un carnestoltas!
 (*Cridant:*) ¡Un carnestoltas! ¡No se m' en
 dona res de que 'm senti! (*Cridant més:*)
 ¡Un carnestoltas! (*Ab llástima:*) ¡Escolti, es-
 colti! ¿Y com es que si va casar ab un home
 aixís?

ENR.
 EDU.

(*Cremada:*) ¡Perque 'm va doná la gana!
 ¿Y com va sé com va sé que li donés la
 gana? ¡No va pas ser una prometentsa!
 (*Pausa.*) Veu, si fos un home rich, potsé
 m' ho explicaría, perque á la cuenta també
 crech que n' hi ha de donas que s' hi casan
 pe 'l vil interés. ¡Pero vosté no n' es pas d'
 aquestas! (*Ab misteri:*) ¡Calli, calli! ¿Sab
 alló d' aquellas corrents? Pues ara tot d' un
 plegat aquellas corrents s' han posat á corre
 y á mi m' han deixat sol. ¡Ja torno á sé un
 home *libre, felix é independiente!* (*Molt sa-
 tisfet:*) ¡Ay, gracias á Deu! (*També ab molt
 misteri:*) Calli, calli qu' ara en veig venir
 unas altras de corrents tot al revés de las
 primeras. (*Dona dos ó tres pasos enradera.*)
 ¡Veu! ¡Aquestas no m' hi acostan cap á vos-
 té! ¡m' en apartan! (*Ab misteri:*) Veu, jo ara
 ab els raitgs Y, que penetran l' esperit, tot
 alló que vey a en vosté tan hermós, tan de
 color de rosa, (*Ab exagerat horror:*) ara ho
 veig negre, d' aquell negre tan negre, ne-
 gre de gola de llop. ¡Si senyora si: negre de
 gola de llop! (*Pausa.*) ¡Veu! aquells per-
 fums celestials que vosté exalava, ja s' han
 evaporat. ¡Bonanit y bonhora! ¡Ara no més
 se sent que furtó de sofre! Si senyora si, de
 sofre. (*Ab serietat:*) Y jo pobre de mi que
 m' havia fet l' il-lussió de que vosté era una
 dona no més espiritual, que de la punta
 dels cabells fins á la planta dels peus era
 feta en vers; y ara 'm resulta qu' es feta en
 prosa, pero en prosa de carreró prosa de
 memorialista d' esqueleta. (*Ab tó ben llas-
 tímós:*) ¡Malaguanyadas il-lussions meas
 que en un segón s' han desvanescut! ¡Ma-
 laguanyadas flors que per vosté he desfullat,

creyent que las mereixía! (*Ab molt despreci:*)
 ¡Una dona que té un marit que fins li cau
 la baba! ¡Y que no li cau d' admiració ni
 de satisfacció, sinó de vellesa! (*Molt decidit
 y agafant el sombrero:*) ¡No puch aguantá
 més! ¡Fins m' arriba á fe horror aquesta
 casa! ¡Passiho bé! ¡passiho bé!

ENR. (*Suplicant:*) ¿Me vol escoltá?

EDU. ¿Qué vol qu' escolti santa cristiana? ¡No ho
 conseguirá pas que jo li tinga llástima! ¡Si
 es desgraciada, vosté s' ho ha ben buscat!
 (*Pausa.*) ¡A mi els suicidas no m' en fan
 gens de llástima! Y vosté es una suicida dita
 y feta. Si encara es molt pitjor que matar-
 se, el tení á totas horas devant dels ulls un
 marit com el que té vosté.

ENR. (*Molt resolta:*) ¿Y si no ho fos el meu marit?

EDU. (*Boix de alegría:*) ¿Qué ha dit ara? ¿Pues
 allavoras qui es el seu marit? ¿Ahont es
 aquest home?

ENR. (*Molt decidida:*) ¡Jo no en tinch de marit!

EDU. (*Cridant molt:*) ¡Ay, ay, ay! ¡Ay pobres de
 nosaltres! (*Ab cert carinyo:*) ¿Pues per qué
 se l' ha empescada aquesta mentida? ¿Qué
 no sab qu' es pecat? ¡Contesti! ¡fassim el
 favor!

ENR. (*Molt turbada:*) Perqué... perque ..

EDU. ¡Ay, que ja no sab que dir! (*Molt content:*)
 ¡Ara si qu' está ben fresca! Ara si que ja no
 hi ha remey pera vosté. ¡Deu l' hagi perdo-
 nada! Ara si qu' es vosté la víctima d' aque-
 llas corrents misteriosas, que la ciencia no
 en sab explicá ni el *com* ni el *que* ni de *qui-
 na* manera. (*Enriqueta, com magnetizada,
 dona dos ó tres pasos acostantse á Eduart.*)
 Miri, miri, com sense adonarsen, vosté se
 va acostant cap á mi, com no fa gayre, jo
 m' acostava cap á vosté.

ENR. (*Entregantse á discreció:*) ¿Pero qué li he
 fet jo?

EDU. (*Boig d' alegría:*) ¡Ja 'm demana misericor-
 dia? (*Acostantse á Enriqueta:*) ¡No s' espan-
 ti, Enriqueta! ¡no s' expansi! ¿Sab aquellas
 corrents? Ara han tornat á compareixer, y

á tota máquina 'm tornan á llessá cap á vosté. (*Molt decidit:*) ¡Ja veurá!: ¡qué Deu hi fassi més que nosaltres! (*Més decidit:*) ¿Qué 's vol casá aquí á Vich mateix? ¡Trihis, trihis el puesto! ¡qué á mi tan me fa casarme aquí, com á Barcelona, com á París. (*Ab molt carinyo:*) ¿Ahont li agrada més Enriqueta?

ENR. (*Donantscn molta vergonya:*) Pero ¿qué dirá vosté de mi? ¿Qué en pensará?

EDU. (*Molt decidit:*) ¿Sab lo que diré? ¿Sab lo que pensaré? (*Més decidit:*) Que vosté es una dona com haurían de sé totas las donas, que vosté es una dona que per las sevas venas hi corra la sanch de dret á dret, sense fer esses en cap puesto; que vosté es una dona que li funciona el cor sense que á cap de las engravacions hi hagi ni una dent trencada. (*Tan content com pugui:*) Si precisament potsé no hi ha ningú que com á mi li agradin tant las cosas tals com han de sé. (*Molt decidit:*) A mi m' agrada que á l' istiu fassi caló, que fassi fret á l' hivern, que 'ls canaris siguin crochs, que els lliris siguin blànchs, que las rosas siguin de color de rosa, y que las donas siguin ben donas. (*Pausa.*) Y la dona que quan arriba la hora d' enamorar-se, no s' enamora, de dona no ho es pas, es qualsevol altre cosa; si decás una dona esgarrada que té el cor capgirat, á la funerala, ó fora de puesto, ó be enlloch. (*Enriqueta escolta á Eduart com magnetisada.*) ¡Jo n' hi responch de que serém tan felissos, que de cuyas resultas, al veurer la nostra felicitat, no s' en casará poca ni gayre de gent! (*Enriqueta mira encantada á Eduart.*) ¿Qué no hi té confiansa en mi?

ENR. (*Ab tota la ánima.*) ¡Si senyól ¡si senyól!

EDU. Tingui confiansa cega, (*Agafantli la má:*) que tots dos ens estimém, perque ara ja 'ns coneixém grácias á los raigs Y.

TELÓ

LO TEATRO REGIONAL

150 obras publicadas

	Ptas.		Ptas.
L' Agulla, drama en 3 actes.	2	Tocats de l' ala, comedia, 1 acte.	1
Sortint del ou, dialech.	0'25	Lo célebre Maneja, sarsuela, 1 acte.	1
Claria, drama, 3 actes.	2	Un sarsuista, monòlech.	0'50
Lo Teatro per dins, c., en 2 actes.	1'50	Riallas y plorallas, comedia, 3 actes.	2
Sant Jordi mata l' aranya, c., 1 acte.	1	Las atmetilas d' Areuys, comedia, 1 acte.	1
La dona y la baylarina, comedia, 1 acte.	1	Vida y Mort, epissodi, 1 acte.	1
Pintura fi de sigle, 1 acte.	1	Faixa ó Caixa, comedia, 1 acte.	1
Un altra sogra, comedia, 1 acte.	1	L' Antiquari del Putxet, comedia, 1 acte.	1
Las joyas de la Roser, drama, 3 actes.	2	L' auca del fadri barber, c., 3 actes.	2
¡Tot per las donas!, 1 acte.	1	Campi qui puga, joguina, 1 acte.	1
L' Esclau del vici, monòlech.	0'50	Lo quant del degollat.	0'50
La fe na d' en Jafà, c., 1 acte.	1	La capseta dels petòns, comedia, 1 acte.	1
Los Ancelets, comedia, 3 actes.	2	Una mosca vironera, comedia, 1 acte.	1
La Mosca al nas, comedia, 1 acte.	1	Riera baixa, parodia, 1 acte.	1
La firma d' en Rovellat, comedia, 1 acte.	1	¡r3!, comedia, 1 acte.	1
La tornaboda, comedia, 1 acte.	1	Lo pare de la criatura, comedia, 1 acte.	1
¡Xerrairell!, monòlech.	0'50	Lo Rabadà, drama, 3 actes.	2
Lo quarto els mals endressor, 1 acte.	1	Lo Violet de Sant Guim, comedia 1 acte.	1
Qui oli remena.. juguet, 1 acte.	1	Lo meu criat, juguet còmic, 1 acte.	1
La Flor de la Montanya, drama, 3 actes.	2	La Fals, drama, 3 actes.	2
Tres personas, juguet 1 acte.	0'50	Un cop de cap, comedia, un acte.	1
¡Tot per ella!, comedia, 1 acte.	1	La Lola, sarsuela, un acte.	1
Per contradicció, comedia, 1 acte.	0'50	Banyes de mar, sarsuela, un acte.	1
La mort de Nerón, tragedia, 1 acte.	0'50	Lo remey Universal, comedia, 1 acte.	1
Un músich de Regiment, sarsuela, 1 acte.	1	Del ou al sou, comedia, 1 acte.	1
La Dama de Reus, drama, 3 actes.	2	D. Juan de Serrallonga, drama, 4 actes.	2
Un Rey de pega, monòlech brech.	0'50	La Parentela, comedia, 3 actes.	2
Dos companys mal avinguts, c., 1 acte.	1	Deliri de grandesas, drama, 3 actes.	2
La pescateia, sainete, 1 acte.	1	La Cigala y las Formigas, c., 1 acte.	1
La Casamentera, joguina, 1 acte.	1	Lo caixal del seny, comedia, 1 acte.	1
Las esposallas de la moita, t., 3 actes.	2	Flor de Té, sarsuela, 3 actes.	2
Los gelos de la Coloma, parodia, 1 acte.	1	La Viudeta, monòlech.	0'25
Un bateig á cops de puny, c., 1 acte.	1	Lo senyor Nadal, comedia, 3 actes.	2
Una dona y un Déu, comedia, 1 acte.	1	Al quarto de la senyora, monòlech.	0'25
Si, senyors, monòlech.	0'50	Las Cantonadas, monòlech.	0'25
Lucrezia Borgia, joguina, 1 acte.	1	La filla del marxant, drama, 3 actes.	2
Lo Diner, comedia, 3 actes.	2	Las bonas festas, quadro de costums 1 a.	1
Lo marit de la difunta joguina, 1 acte.	1	Camandulas, comedia en 1 acte.	1
L' ocasió fa 'l lladre, proverbi, 1 acte.	1	Lo senyor Batlle comedia en 3 actes.	2
Mestre Jan, drama, 3 actes.	2	Entreacte, monòlech en prosa.	0'25
Lo somni de la Ignocencia, s., 1 acte.	1	Lo geni del mal, drama en 3 actes.	2
Home á l' aygua, comedia, 1 acte.	0'50	Per massa bó, juguet còmic, 1 acte.	1
Lo ret de la Sila, comedia, 1 acte.	1	Com venen las cosas, comedia, 1 acte.	1
Las tres alegrías, comedia, 1 acte.	1	A costellas del gendre, comedia, 4 actes.	2
Dorm!, sarsuela, 1 acte.	0'50	Un diputat á Cortes, c. s. en un acte.	1
Setze jutjes... sarsuela, 1 acte.	1	La teta gallinayre, comedia en 1 acte.	1
A la lluna de Valencia, comedia, 2 actes.	1'50	Passions funestas, drama en 3 actes.	2
Als peus de vosté, joguina, 1 acte.	1	La fi de Serrallonga, drama en 1 acte.	1
La herencia del oncle Pau, c., 4 actes.	2	Tot es mal que mata, comedia, 3 actes.	2
Los tres toms, quadro costums, 1 acte.	1	Un devot del pare Kneip, comedia, 1 acte.	1
De teuladas en amunt, sarsuela, 1 acte.	0'50	Buscant lo desconegut, comedia, 1 acte.	1
La mort de Anibal, tragedia, 1 acte.	1	Un marit gelós, comedia en 1 acte.	1
La festa del adroguer, sarsuela, 1 acte.	1	Qui més tria' més s' enganya, c. 1 acte.	1
Un embolich de cordis, comedia, 2 actes.	1'50	Lo nuvi, drama en tres actes.	2
Lo timbal del Bruch, drama, 4 actes.	2	La tornada de 'n Titó, pessa en un acte.	1
Lo mestre de minyons, quadro, 1 acte.	1	Un compromís necessari, s. en un acte.	0'25
Entrar per la finestra, comedia, 1 acte.	0'50	Ensopegadas, comedia en un acte.	1
Matrimonis á Montserrat, s., 2 actes.	1'50	La Doloretas, parodia, 1 acte.	1
La llupia, joguina, 1 acte.	0'50	Ayga de malv. s. pessa en 1 acte.	1
Una poma per la sed, joguina, 1 acte.	1	La Malvasia de Síges, comedia en 2 a.	1'50
D' estudi, monòlech.	0'50	Los fadrins externs, comedia en 3 a.	2
Lo gech d' en Mígranyn, sainete 1 acte.	0'50	Lo secret de la neboda, comedia en 1 a.	1
Los Encants de Sant Antoni, s. 1 acte.	1	Mal de caixa!, monòlech mimich y parlat.	0'50
Verdalet pare y fill, sarsuela, 2 actes.	1'50	La bolva d' or, drama en 3 actes.	2
Lo grá de mesch, drama, 4 actes.	2	Lo Comte de St. Vicens, humorada, 1 a.	1
A pel y á repel, juguet, 1 acte.	0'50	A ca' la sonambula, entremés.	1
Las erradas del papá, sarsuela 1 acte.	1	¡Afrancesati!, monòlech tràgich.	0'50
La copa del dolor, drama, 3 actes.	2	Lo Joch, comedia dramática, 3 actes.	2
Di-pensi, hi ha principal, comedia, 1 acte.	1	A las foscas, pessa còmica en un acte.	0'50
La vida al encant, comedia 1 acte.	1	Galletas Jordan comedia en 3 actes.	2
Lo diari d' en Brusi, sarsuela, 1 acte.	0'50	Tant tants tant vals, pessa en 1 acte.	1
La marca de foch, drama, 3 actes.	2	Un Catalanista, monòlech en prosa.	0'50
L' home del orga, monòlech.	0'50	Tres assum, tos delicats, c. en un acte.	0'50
Clarís drama, 3 actes (2.ª edició)	2	Els raitges Y, idill fi de sigle en un a.	1
L' home dels nassos, humorada, 1 acte.	1		